

ภาวะสังคมไทย ไตรมาสสาม ปี 2567

วันจันทร์ที่ 25 พฤศจิกายน 2567
เวลา 09.30 น. ณ ห้องประชุม 521 อาคาร 5 ชั้น 2
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

...
**ความเคลื่อนไหว
 ทางสังคม
 ไตรมาสสาม
 ปี 2567**

การจ้างงาน

-0.1

อัตราการว่างงาน

1.02

หนี้สินครัวเรือน

+1.3

(Q2/2567)

**การเจ็บป่วยด้วย
โรคเฝ้าระวัง**

+5.9

**การบริโภคเหล้า
และบุหรี่**

+1.3

คดีอาญา

+33.3

อุบัติเหตุทางถนน

+7.7

**การคุ้มครอง
ผู้บริโภค**

+9.1

หน่วย : ร้อยละ

ความเคลื่อนไหวทางสังคม ไตรมาสสาม ปี 2567

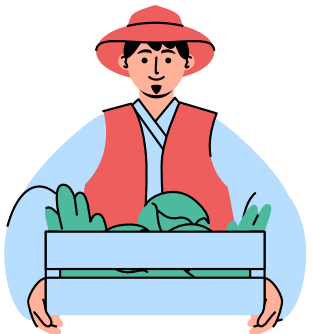

การจ้างงานไตรมาสสาม ปี 2567 ค่อนข้างทรงตัว โดยการจ้างงานภาคเกษตรกรรมหดตัวลงต่อเนื่อง ขณะที่สาขานอกภาคเกษตรกรรมยังขยายตัวได้ โดยเฉพาะสาขาการขนส่งและเก็บสินค้า ส่วนสาขาการผลิตหดตัวลง

ภาคเกษตรกรรม

12.2 ล้านคน

▼ 3.4%YoY

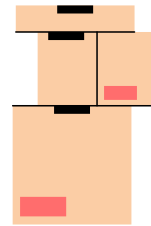

ผู้มีงานทำ
40.0 ล้านคน
▼ 0.1%YoY

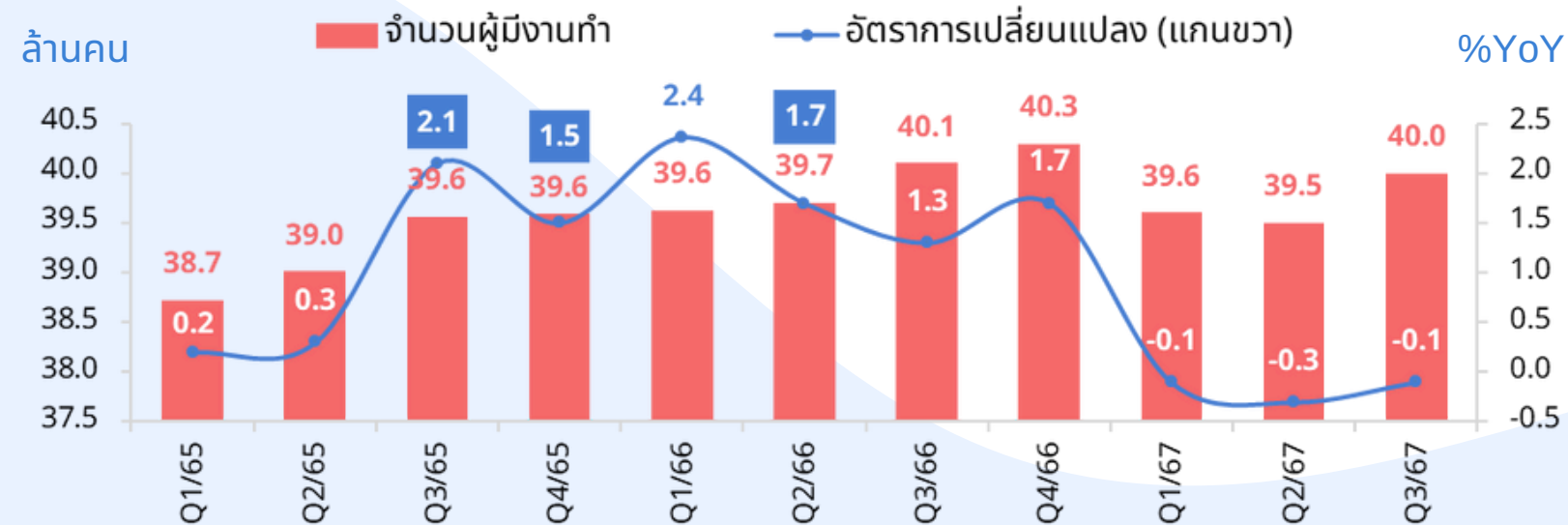
นอกภาคเกษตรกรรม

27.8 ล้านคน

▲ 1.4%YoY

ผู้มีงานทำและอัตราการเปลี่ยนแปลง

การผลิต

-1.4%

ก่อสร้าง

+0.7%

ค้าส่ง/ค้าปลีก

-0.8%

โรงแรม/ภัตตาคาร

+6.1%

ขนส่ง/เก็บสินค้า

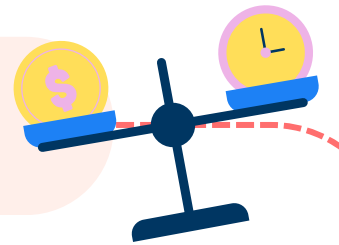
+14.0%

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (LFS)

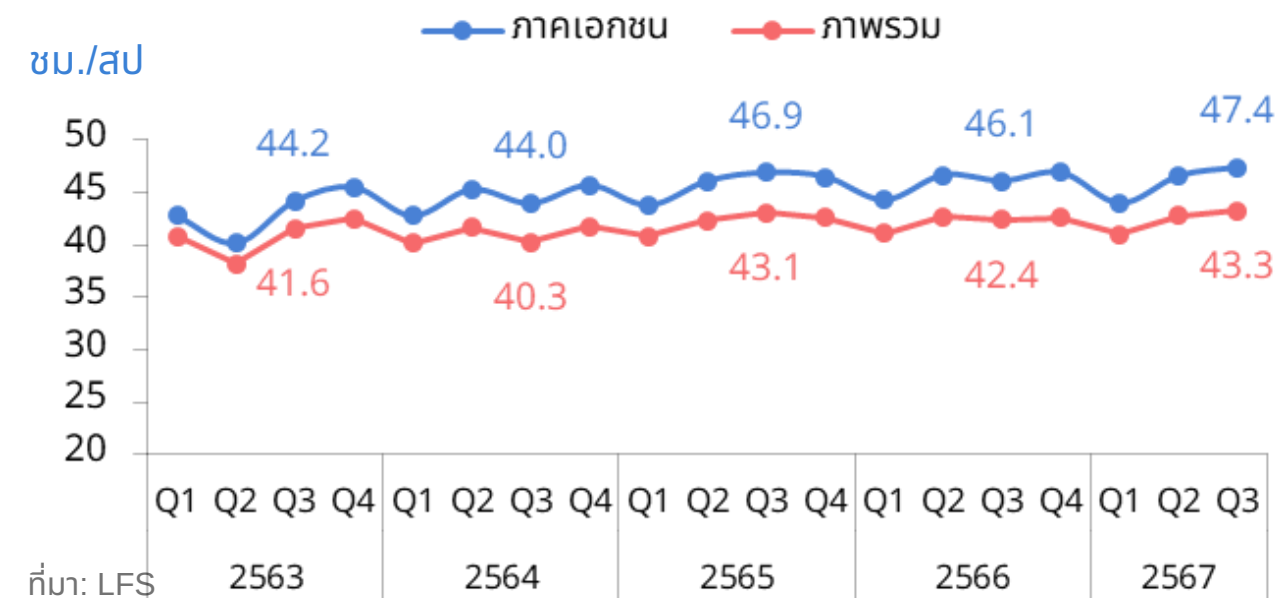
25 พฤศจิกายน 2567

ชั่วโมงการทำงาน

ชั่วโมงการทำงานโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่บางส่วนยังต้องการการทำงานเพิ่ม

ชม./สป

ที่มา: LFS

* ผู้ทำงานล่วงเวลา คือ ผู้มีงานทำที่ทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

** ผู้ทำงานต่ำระดับ คือ ผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

*** ผู้เสมือนว่างงาน คือ ผู้มีงานทำ 0 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในภาคเกษตร และ 0 – 24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกภาคเกษตร

เสมือนว่างงาน***

1.6 ล้านคน (-32.9%)

ผู้ทำงานต่ำระดับ**

1.9 แสนคน (+15.0%)

ผู้ทำงานล่วงเวลา*

6.9 ล้านคน (+3.8%)

ค่าจ้างแรงงาน

ปรับเพิ่มขึ้นทั้งภาพรวมและภาคเอกชน

ภาพรวม

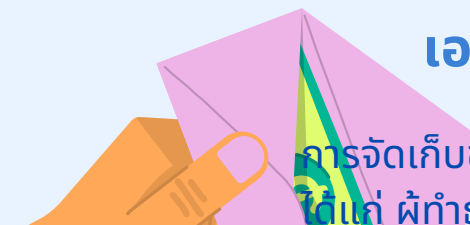
- แรงงานในระบบ (จัดเก็บข้อมูลแบบเดิม)
- แรงงานทั้งหมด (รวมกลุ่มแรงงานอิสระ)

15,718 บาท/คน/เดือน (+1.8%)

16,007 บาท/คน/เดือน

เอกชน

14,522 บาท/คน/เดือน (+2.7%)

การจัดเก็บข้อมูลค่าจ้างตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 มีการเก็บข้อมูลของกลุ่มแรงงานอิสระ ได้แก่ ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และการรวมกลุ่ม

ที่มา: LFS

แรงงาน

ผู้ว่างงานปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ผู้ว่างงาน

4.1 แสนคน

3.2%YoY

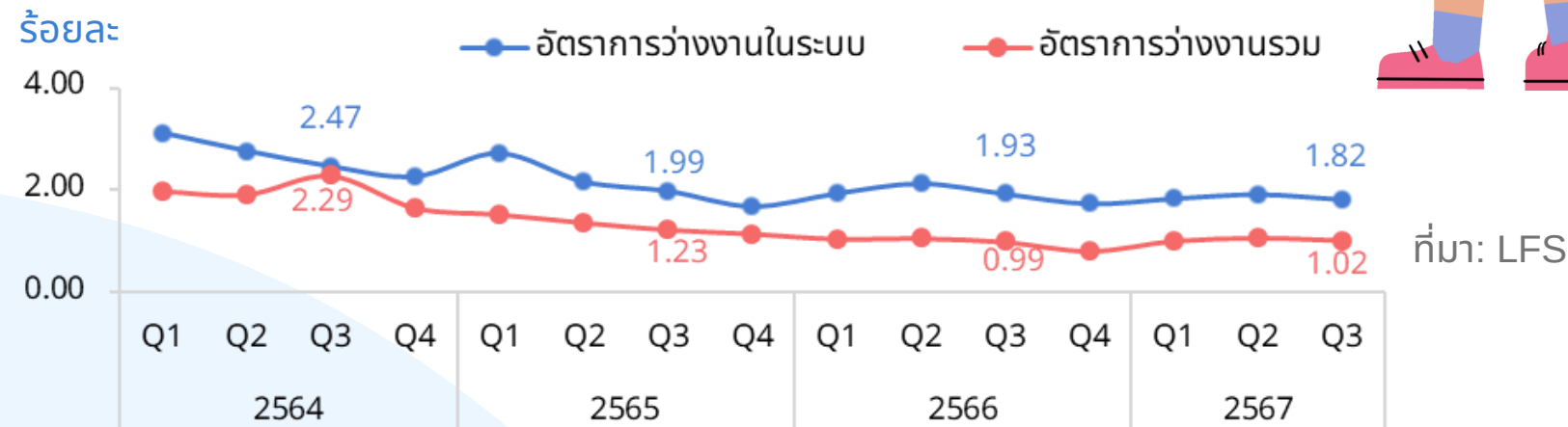
อัตราการว่างงาน

Q3/2566 : 0.99

1.02

Q2/2567 : 1.07

(Q3/2567)

จำนวนผู้ว่างงานและอัตราการว่างงาน จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด Q3/2567

ประหลและต่ำกว่า 59.2 พันคน (0.38%)	อาชีวศึกษา 20.5 พันคน (1.32%)
มัธยมต้น 67.2 พันคน (0.91%)	วิชาชีพขั้นสูง 51.4 พันคน (2.01%)
มัธยมปลาย (สายสามัญ) 65.0 พันคน (1.00%)	อุดมศึกษา 150.6 พันคน (2.14%)

ผู้ว่างงานระยะยาว ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป
8.1 หมื่นคน (16.2%YoY)

65.0% มีสาเหตุจาก “หางานไม่ได้”

71.3% ไม่เคยทำงานมาก่อน

3 ใน 4 (74.0%)
อยู่ในช่วง 20 – 29 ปี

ที่มา: LFS

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

1

การส่งเสริมการปรับตัวของแรงงานในอุตสาหกรรมรูปแบบเดิมให้เป็น
อุตสาหกรรมสมัยใหม่

ปัจจุบันหลายอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการผลิตแบบเดิม

อาทิ เทรนด์การใช้รถยนต์ไฟฟ้า

ยอดผลิตรถยนต์สันดาป ม.ค. - ก.ย. 2567

ลดลง 28.3%

ปลดคนงานออก หรือใช้มาตรการอื่น ๆ

อาทิ การงด OT การใช้มาตรา 75
การเปิดโครงการสมัครใจลาออก

อาจต้องมีมาตรการในการส่งเสริมการปรับตัวของผู้ประกอบการ
ตลอดจนมีแนวทางในการ upskill และ reskill ให้แก่แรงงาน

2

การเตรียมความพร้อมด้านทักษะแรงงานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่

อุตสาหกรรมที่มีการลงทุนเพิ่ม
ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมใหม่

อาจมีการจ้างแรงงานไทย
ประมาณ 1.7 แสนคน

ต้องเร่งการผลิตและ
พัฒนาทักษะ
แรงงานอย่างจริงจัง

บุคลากรของไทยยังมีจุดอ่อน พึ่งพาแรงงานทักษะสูงต่างชาติ

3

ผลกระทบต่อค่าครองชีพจากสถานการณ์อุทกภัยที่ทำให้ราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

สถานการณ์อุทกภัย

พื้นที่เกษตรกรรม

7.7 แสนไร่ ได้รับความเสียหาย

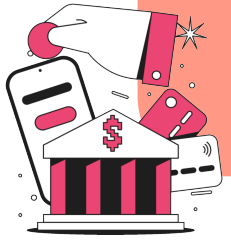
ผลผลิตทางการเกษตร ขาดแคลน
โดยเฉพาะพืชระยะสั้น

อาจทำให้ต้นทุนของวัตถุดิบสูงขึ้น

ซ้ำเติมภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน
โดยเฉพาะผู้ประสบภัยน้ำท่วม

กระทรวงพาณิชย์
ควรตรวจสอบราคา
สินค้าไม่ให้มีการปรับ
เพิ่มสูงจนเกินไป

หนี้สินครัวเรือน

ไตรมาสสอง ปี 2567 หนี้สินครัวเรือนขยายตัวชะลอลงร้อยละ 1.3 หรือคิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 89.6 ต่อ GDP ปรับลดจากไตรมาสก่อนหน้า ส่วนคุณภาพสินเชื่อปรับลดลงต่อเนื่อง

ภาพรวมหนี้สินครัวเรือนขยายตัวชะลอลง และชะลอเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ส่วนหนึ่งเกิดจากภาระหนี้ที่อยู่ในระดับสูง คุณภาพสินเชื่อที่ปรับลดลง ทำให้สถาบันการเงินเข้มงวดในการอนุมัติสินเชื่อ

ภาพรวมสถานการณ์หนี้ครัวเรือน

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	รายปี		รายไตรมาส						
	2563	2564	Q4-65	Q1-66	Q2-66	Q3-66	Q4-66	Q1-67	Q2-67
หนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท) /1	14.76	15.32	15.92	15.99	16.11	16.22	16.38	16.36	16.32
%YoY	3.9	3.8	3.9	3.8	3.8	3.3	2.9	2.3	1.3
%QoQ (ปรับฤดูกาล)	-	-	0.6	1.3	0.9	0.4	0.3	0.7	-0.1
Nominal GDP (ล้านล้านบาท) /2	15.7	16.2	17.4	17.6	17.7	17.8	17.9	18.0	18.2
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP (1/2)*	94.2	94.6	91.6	90.8	90.9	91.0	91.4	90.7	89.6

อัตราการขยายตัวของหนี้ครัวเรือน จำแนกรายวัตถุประสงค์

ณ สิ้นสุดระยะเวลา (%YoY)	สัดส่วนหนี้ Q2/2567	2566				2567	
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
หนี้สินครัวเรือน (รวม)	100.0	3.8	3.8	3.3	2.9	2.3	1.3
เพื่อซื้อสังหาริมทรัพย์	34.1	5.0	4.8	4.5	4.0	3.5	3.0
เพื่อยานยนต์	10.6	-0.3	1.0	0.2	-0.7	-2.4	-5.8
เพื่อการประกอบธุรกิจ	17.6	1.1	0.8	0.7	0.5	0.6	-0.4
เพื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	27.9	5.9	6.0	5.5	5.6	5.0	4.1
- สินเชื่อส่วนบุคคล	19.8	2.8	3.3	3.2	4.1	4.2	4.4
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ	5.2	18.5	17.9	15.4	13.0	10.4	6.3
- สินเชื่อบัตรเครดิต	2.8	9.0	5.5	4.9	3.5	0.6	-1.1
สินเชื่ออื่น ๆ*	9.8	3.7	3.5	1.9	0.4	-0.2	-0.8

* คำนวณจากเงินที่ภาคครัวเรือนกู้ยืม หักด้วยผลรวมของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี (QGDP) 4 ไตรมาสย้อนหลัง โดยเริ่มนับจากไตรมาสที่อ้างอิง
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) ประมวลผลโดย สศช.

* สินเชื่ออื่น ๆ คือ สินเชื่อเพื่อการศึกษา สินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ได้
ที่มา : สปท. ประมวลผลโดย สศช.

ข้อมูลเครดิตบูโร

คุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนยังคงปรับลดลงต่อเนื่องและในทุกประเภทสินเชื่อ

มูลค่า สัดส่วน อัตราการขยายตัว และแหล่งที่มาการขยายตัวของ NPLs รายวัตถุประสงค์

สินเชื่อ	NPLs Q2/2567 (แสนล้านบาท)	สัดส่วน Q2/2567 (%)	2566				2567		แหล่งที่มาของการขยายตัวของ NPLs (%)
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
NPL (รวม)	11.56	100.0	-0.2	-7.3	-4.0	6.6	14.9	12.2	12.2
ที่อยู่อาศัย	2.19	18.9	-4.9	-9.4	-1.7	7.0	18.2	23.2	4.0
เช่าซื้อรถยนต์	2.54	22.0	16.6	17.7	20.9	28.0	32.0	29.7	5.7
บัตรเครดิต	0.68	5.9	-22.3	-13.1	-9.6	11.9	14.6	21.5	1.2
ส่วนบุคคล	2.74	23.7	-0.5	0.1	0.9	12.0	11.9	7.7	1.9
เพื่อการเกษตร	0.47	4.1	6.0	-44.7	-43.2	-39.9	-28.9	-33.9	-2.4
เพื่อการพาณิชย์	0.75	6.5	-35.8	-38.0	-11.8	-8.7	13.4	9.7	0.6
อื่น ๆ	2.18	18.8	18.7	8.8	-5.8	3.0	13.5	5.9	1.2

สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม ไตรมาส 2 ปี 2567

ที่อยู่อาศัย
4.34%

บัตรเครดิต
12.29%

เช่าซื้อรถยนต์
10.03%

เพื่อการพาณิชย์
11.55%

ส่วนบุคคล
10.44%

เพื่อการเกษตร
6.12%

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตบูโรแห่งชาติ จำกัด

หนี้เสียที่เกิดขึ้นของครัวเรือนส่วนใหญ่ 71.0% อยู่ที่ธนาคารพาณิชย์และ SFI

สินเชื่อที่ค้างชำระระหว่าง 30 - 90 วัน (SMLs)

- มีมูลค่าประมาณ 5.0 แสนล้านบาท
- คิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ 3.66% ปรับลดลงจาก 4.72% ของไตรมาสก่อน
- สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์เป็นสินเชื่อประเภทเดียวที่มีสัดส่วนหนี้ SMLs ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น

25 พฤศจิกายน 2567

6

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

หนี้ครัวเรือน

1 แนวโน้มการก่อหนี้ในกลุ่มสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลที่เพิ่มขึ้น

สินเชื่อส่วนบุคคล
สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ
สินเชื่อบัตรเครดิต

สัดส่วนสินเชื่อเพื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล
ต่อหนี้ครัวเรือนทั้งหมด

Q1/2555
25.0%

Q2/2567
27.9%

เกือบ 1 ใน 3 ของหนี้ครัวเรือนทั้งหมด

ที่มา : ธปท.

สัดส่วนของมูลค่า
หนี้เสียสูงที่สุด
เมื่อเทียบกับหนี้
ประเภทอื่น

ที่มา : NCB

- เป็นสินเชื่อที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน (Unsecured Loan)
- มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และอัตราการผิดนัดชำระที่สูง

หากครัวเรือนไม่ระมัดระวังในการก่อหนี้
หรือไม่มีวินัยทางการเงิน จะนำไปสู่
การติดกับดักหนี้

3 แนวโน้มการผิดนัดชำระหนี้บ้านที่เร่งตัวขึ้น

สินเชื่อที่อยู่อาศัย
จากข้อมูลเครดิตบูโร

มูลค่าหนี้เสียขยายตัว

Q1/2567
18.2%

Q2/2567
23.2%

สัดส่วนหนี้เสียต่อสินเชื่อรวม

3.98%

4.34%

โดยเฉพาะสินเชื่อบ้านวงเงินต่ำกว่า 3 ล้านบาท มีสัดส่วนหนี้เสียสูง
เมื่อเปรียบเทียบกับวงเงินอื่น --> รายได้ยังไม่ฟื้นตัว

การศึกษาของ สถาบันวิจัย
เศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์

1 ใน 3 ของลูกหนี้เลือกที่จะผิดนัดหรือหยุดชำระสินเชื่อบ้านก่อน
สินเชื่อบัตรเครดิตหรือสินเชื่อส่วนบุคคล
--> สถานะการเงินตึงตัว

2 ความเสี่ยงจากการต้องหันไปพึ่งพาหนี้นอกระบบของครัวเรือน

- สถานการณ์คุณภาพสินเชื่อที่ด้อยลง
- มาตรฐานการปล่อยสินเชื่อของ
สถาบันการเงินที่เข้มงวดต่อเนื่อง

ทำให้ไม่เหลือทางเลือก
จนอาจต้องหันไปพึ่งพาหนี้นอกระบบ

สถานการณ์หนี้นอกระบบ ปี 2566

มีมูลค่า 6.7 หมื่นล้านบาท
และ 47.5% เป็นการก่อหนี้
เพื่อใช้จ่ายอุปโภคบริโภค

สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสภาพคล่อง
ของครัวเรือน ซึ่งการกู้หนี้นอกระบบ
จะนำมาซึ่งความเสี่ยงแก่ลูกหนี้ใน
การตกอยู่ในวงวนหนี้สินไม่รู้จบ

4 ผลกระทบของอุทกภัยต่อสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน

สถานการณ์อุทกภัย

ครอบคลุมพื้นที่ในวงกว้าง
โดยมีผู้ประสบภัยกว่า 3.3 แสนครัวเรือน

- ทำให้ครัวเรือนมีปัญหาสภาพคล่องจากรายได้ที่ลดลง
- อาจนำไปสู่การผิดนัดชำระหนี้

คิดเป็นความเสียหายต่อเศรษฐกิจถึง
46.5 พันล้านบาท

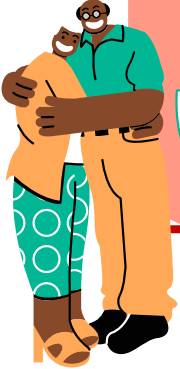
ที่มา : ศูนย์วิจัยกรุงศรี

ภาครัฐ

อาจจำเป็นต้องติดตามการเข้าถึงมาตรการ
ช่วยเหลือทางการเงินของผู้ประสบอุทกภัย
ต้องเร่งฟื้นฟูพื้นที่ที่สถานการณ์คลี่คลายให้
กลับคืนสู่สภาพปกติ

สุขภาพและการเจ็บป่วย

ไตรมาสสาม ปี 2567 การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 จากการขยายตัวของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคปอดอักเสบ โรคมือ เท้า ปาก และโรคไข้หวัดใหญ่ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

B C

จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ราย)

โรค	2566				2567			%YOY Q3/2567
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	
ปอดอักเสบ	78,443	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975	115,246	42.1
ไข้เลือดออก	11,667	23,636	79,067	49,390	24,131	17,702	42,328	-46.4
มือ เท้า ปาก	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847	49,610	65.5
ไข้หวัดใหญ่	41,016	25,682	213,589	138,930	121,074	99,895	220,228	3.1
บิด	461	370	396	314	485	373	533	34.5
หัด	88	70	136	120	543	136	504	270.4
ฉีหนู	722	797	1,591	1,473	767	732	1,348	-15.2
ใช้สมองอักเสบ	303	203	194	187	316	216	242	24.7
อหิวาตกโรค	1	0	1	1	2	0	0	-
ใช้กาฬหลังแอ่น	2	2	4	3	2	2	3	-
พิษสุนัขบ้า	1	1	0	2	0	1	2	-
รวม	144,187	117,952	406,006	281,001	259,672	202,879	430,044	5.9
อัตราต่อประชากรแสนคน	218.1	178.5	614.3	425.2	393.1	307.2	650.8	

ที่มา: รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2567

สุขภาพจิตของคนไทย ในไตรมาสสาม ปี 2567 พบว่า
ส่วนใหญ่มีปัญหาเสี่ยงซึมเศร้า สูงสุดร้อยละ 8.6
เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 7.5

1 ความเสี่ยงจากการเป็นมะเร็งตับจากการเจ็บป่วยด้วยโรคไวรัสตับอักเสบ บี และ ซี เพิ่มขึ้น

- ปี 2567 (1 ม.ค. - 25 ต.ค. 2567) พบผู้ป่วยด้วยโรคไวรัสตับอักเสบ บี รวม 17,154 ราย
- ชนิดที่พบมากที่สุด คือ ไวรัสตับอักเสบ บี จำนวน 13,960 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2566 ร้อยละ 72.4 และไวรัสตับอักเสบ ซี จำนวน 2,618 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 148.6
- พบผู้ป่วยมากที่สุดในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอุดรธานี

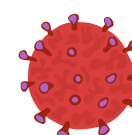
ดังนั้น การให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อการป้องกันโรค และการตรวจคัดกรองโรค รวมทั้งการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี สามารถช่วยลดการป่วยจากภาวะตับแข็ง และการเสียชีวิตจากมะเร็งตับได้

จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไวรัสตับอักเสบ บี ปี 2563 - 2567

ปี	จำนวนผู้ป่วยไวรัส รวม (5 ชนิด)	ไวรัสตับอักเสบ บี	ไวรัสตับอักเสบ ซี
2563	4,299	3,517	360
2564	5,480	4,771	376
2565	6,308	5,364	586
2566	9,571	8,096	1,053
2567	17,154	13,960	2,618

ที่มา : กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

2 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

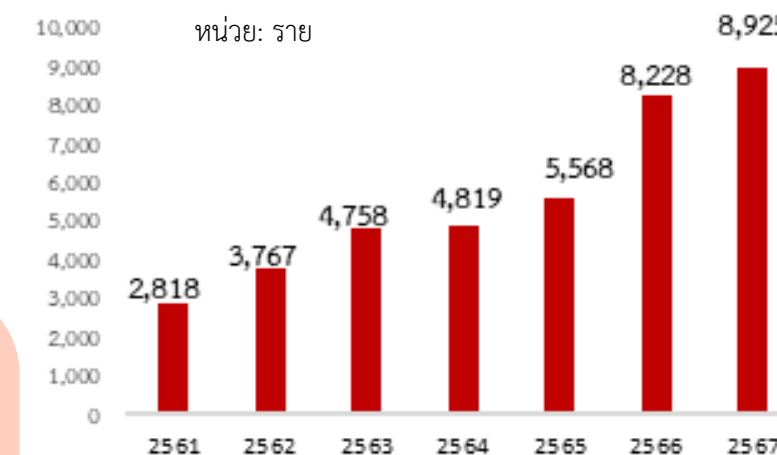

- ปี 2561 - 2566 พบผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะโรคซิฟิลิส เพิ่มขึ้น 3 เท่า จาก 6,629 ราย เป็น 19,980 ราย โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี เพิ่มขึ้นถึง 2.9 เท่า
- ปี 2567 (1 ม.ค. - 25 ต.ค. 2567) พบผู้ป่วยโรคซิฟิลิส 21,538 ราย และส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี จำนวน 8,925 ราย

ข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มเด็กและเยาวชน ปี 2567

- เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นอายุเฉลี่ย 12 - 16 ปี
- ไม่ใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกร้อยละ 24

จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคซิฟิลิส กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี ปี 2561 - 2567

ที่มา : กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื

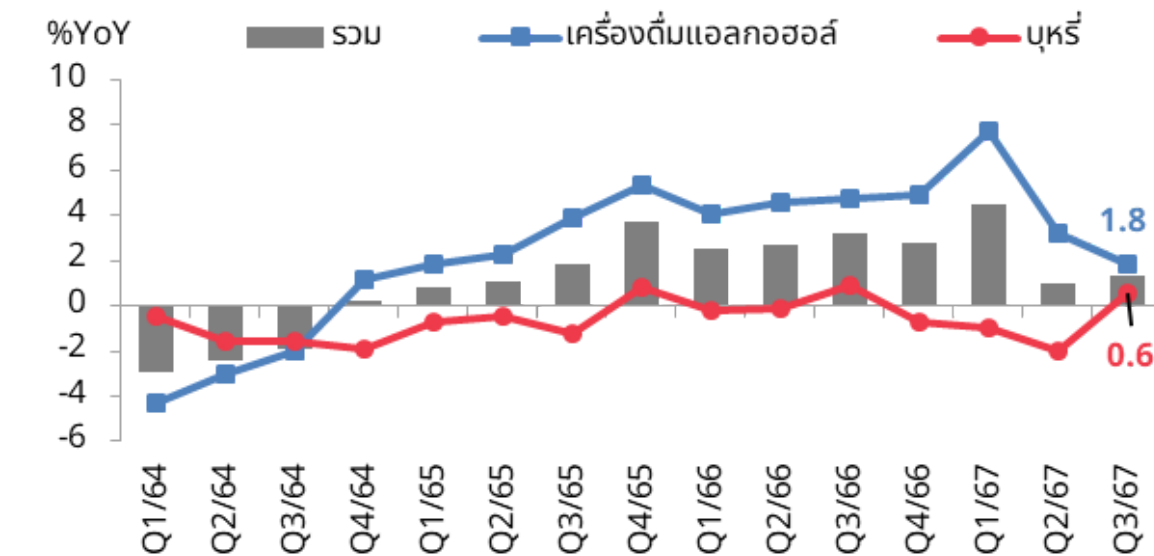
ไตรมาสสามปี 2567 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 โดยเป็นการบริโภคแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 และการบริโภคบุหรืเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6

ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืของครัวเรือน

	Q2/66	Q3/66	Q4/66	Q1/66	Q2/67	Q3/67
รวมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื (ล้านบาท)	70,873	61,603	85,912	82,197	73,076	63,879
%YoY	2.6	3.2	2.8	4.5	1.0	1.3
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ล้านบาท)	41,508	38,150	55,841	54,045	43,834	39,804
%YoY	4.6	4.7	4.9	7.6	3.2	1.8
บุหรื (ล้านบาท)	29,365	23,453	30,071	28,152	29,242	24,075
%YoY	-0.1	0.9	-0.7	-1.0	-2.0	0.6

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อัตราการขยายตัวของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืของครัวเรือน (มูลค่าที่แท้จริง)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1 การผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อการบริโภคของประชาชนที่อาจไม่ได้มาตรฐาน ประชาชนมีการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริโภคเองเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจไม่ถูกสุขลักษณะจากการใช้วัตถุดิบหรือสารพิษที่อันตราย

แหล่งที่มาของสารพิษ

1. สารพิษที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีในกระบวนการผลิต เกิดขึ้นระหว่างหมักดองหรือการกลั่นแอลกอฮอล์ที่ไม่เหมาะสม อาทิ สารไนโตรซามีน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง

2. สารพิษในวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิต อาทิ สัตว์หรือส่วนประกอบของสัตว์ เช่น พืช ไข่ขาว สารเมทานอล : สารละลายในอุตสาหกรรมผลิตเพนิซิลิน

22 สิงหาคม - 3 กันยายน 2567

พบ ผู้ป่วยจากการบริโภคยาแดงที่มีส่วนผสมของสารเมทานอล จำนวน 44 ราย และเสียชีวิต 8 ราย

ที่มา : กรมการแพทย์

**ผลกระทบ
ต่อสุขภาพ**

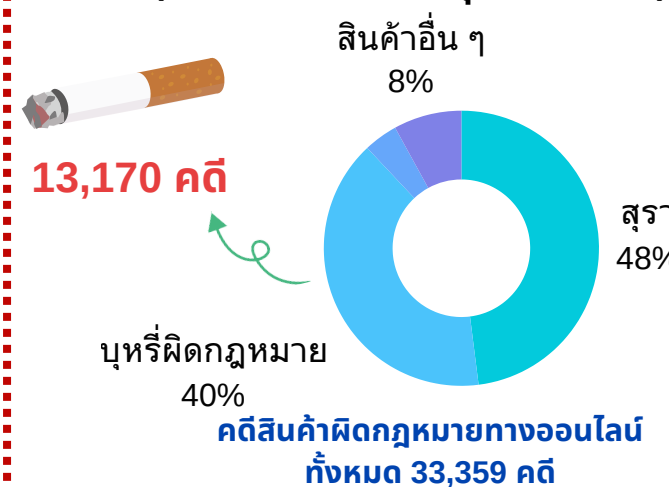
วิงเวียนศีรษะ ปวดท้องคลื่นไส้ อาเจียนรุนแรง มองเห็นผิดปกติ จนถึงขั้นเสียชีวิต

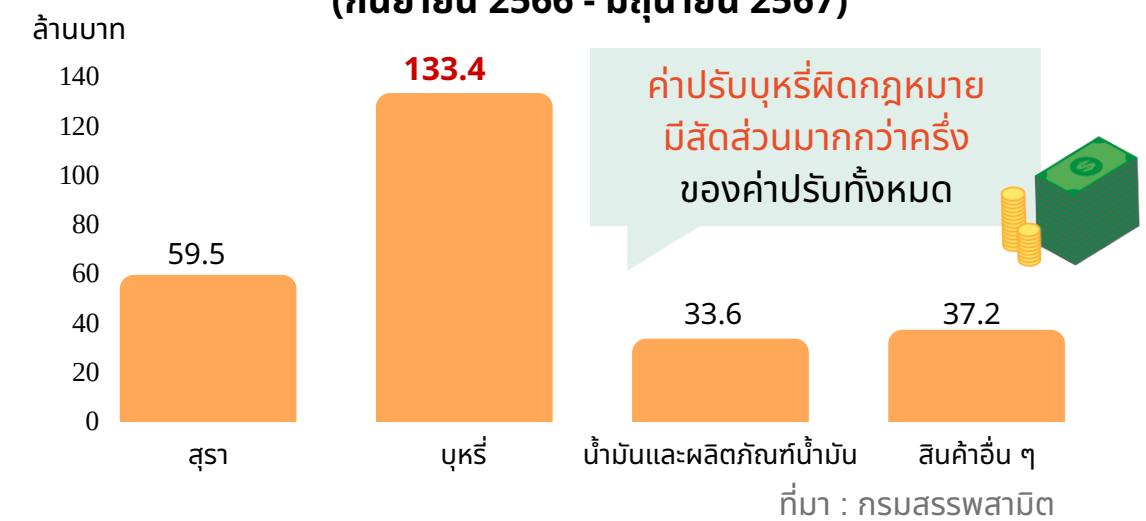
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกวดขันการตรวจสอบร้านค้าที่จำหน่ายแอลกอฮอล์ที่ไม่มีฉลากระบุถึงส่วนผสมและไม่มีเครื่องหมายรับรองจากกรมสรรพสามิต รวมถึงการให้ความรู้ถึงความเสี่ยงของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่ได้มาตรฐาน

2 การลักลอบค้าบุหรืผิดกฎหมายผ่านผู้ให้บริการขนส่งสินค้าซึ่งตรวจสอบได้ยาก ปี 2567 สามารถยึดบุหรืผิดกฎหมายผ่านผู้ให้บริการขนส่งสินค้ามากกว่า 9.9 แสนชิ้น

สัดส่วนสินค้าผิดกฎหมายออนไลน์ (กันยายน 2566 - มิถุนายน 2567)

สัดส่วนค่าปรับสินค้าผิดกฎหมายออนไลน์ที่ส่งกระทรวงการคลัง (กันยายน 2566 - มิถุนายน 2567)

ค่าปรับบุหรืผิดกฎหมาย มีสัดส่วนมากกว่าครึ่ง ของค่าปรับทั้งหมด

ที่มา : กรมสรรพสามิต

ผู้ให้บริการขนส่งสินค้าผิดกฎหมายออนไลน์ : ผู้ให้บริการขนส่งสินค้า (Messenger)

การเข้าถึงบริการมีความสะดวก และมีข้อจำกัดในการตรวจสอบสินค้าภายใน

! หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้มงวดในการตรวจสอบการลักลอบค้าบุหรืผิดกฎหมายผ่านผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางออนไลน์ เพื่อป้องกันการเข้าถึงกลุ่มเด็กและเยาวชน

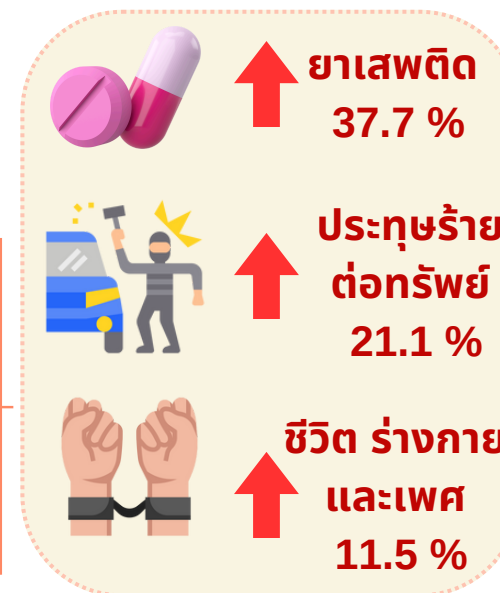
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ไตรมาส 3 คดีอาญารวม เพิ่มขึ้น 33.3%
ปี 2567 ผู้ประสบภัยรวมจากอุบัติเหตุทางถนน เพิ่มขึ้น 7.7%

จำนวนคดีอาญาประเภทยาเสพติด ประทุษร้ายต่อทรัพย์ และชีวิต ร่างกาย และเพศ รายไตรมาส ปี 2565 - 2567

ประเภทคดี	2565	2566				2567		
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
อาญารวม (คดี)	426,894	104,006	89,132	90,631	101,978	112,863	113,382	120,811
%YoY	-19.3	2.2	-17.4	-13.2	-9.6	8.5	27.2	33.3
ยาเสพติด (คดี)	361,290	84,546	70,059	69,196	79,803	90,183	91,207	95,301
%YoY	-21.8	-2.3	-24.0	-20.6	-16.3	6.7	30.2	37.7
ประทุษร้ายต่อทรัพย์ (คดี)	50,438	14,820	14,283	16,836	17,497	17,513	17,199	20,382
%YoY	1.45	28.3	18.9	25.6	29.9	18.2	20.4	21.1
ชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	15,166	4,639	4,790	4,599	4,678	5,167	4,976	5,128
%YoY	3.9	25.5	29.6	20.4	18.3	11.4	3.9	11.5

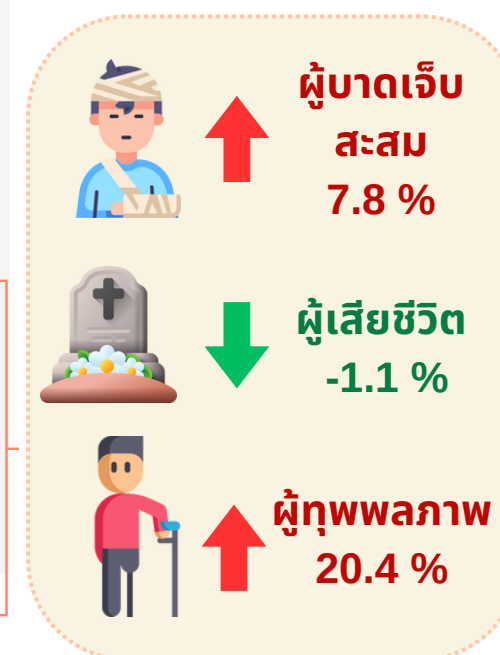
ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 18 ตุลาคม 2567)

จำนวนอุบัติเหตุจราจรทางถนน จำนวนผู้ประสบภัย ผู้เสียชีวิต และผู้พิการพลภาพ รายไตรมาส ปี 2565 - 2567

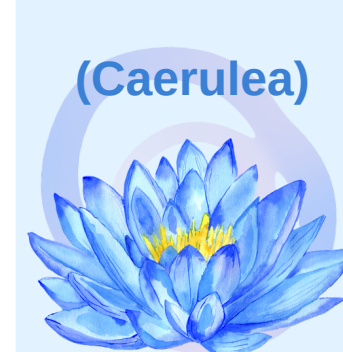
ประเภท	2565	2566				2567		
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
การรับแจ้งอุบัติเหตุ	941,899	274,999	200,054	196,849	217,303	293,647	203,779	211,979
ผู้ประสบภัยสะสม (ราย)								
%YoY	5.01	22.1	-11.4	-20.1	-11.1	6.8	1.9	7.7
ผู้บาดเจ็บสะสม (ราย)	926,711	270,079	196,459	193,667	213,596	219,659	200,293	208,823
%YoY	4.9	21.8	-11.6	-20.2	-11.1	7.0	2.0	7.8
ผู้เสียชีวิต (ราย)	15,015	4,848	3,549	3,133	3,658	3,781	3,445	3,097
%YoY	10.2	38.1	-0.6	-14.2	-14.6	-2.9	-2.9	-1.1
ผู้พิการพลภาพ (ราย)	173	72	46	49	49	37	46	59
%YoY	6.1	176.9	43.8	-7.5	-21.0	-32.7	0.0	20.4

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC) (ข้อมูล ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2567)

ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ

1 การเฝ้าระวังการบริโภคดอกบัวสีน้ำเงิน (Blue lotus) (Caerulea)

- จากรายงานสารสกัดที่เป็นพิษจากการใช้ ดอกบัวสีน้ำเงินสายพันธุ์เชรูเลีย พบว่า บริเวณส่วนของดอกและเกสรมีสารออกฤทธิ์ต่อการทำงานของระบบประสาทและสมอง ทำให้เกิดอาการมึนเมาเคลิบเคลิ้ม อีกทั้ง มีการกล่าวอ้างสรรพคุณว่าสามารถช่วยบรรเทาอาการวิตกกังวล เครียด นอนไม่หลับ
- อาจกลายเป็นสารเสพติดชนิดใหม่ในไทย ขณะที่หลายประเทศ อาทิ รัสเซีย โปแลนด์ ลัตเวีย รัฐหลุยเซียนา สหรัฐอเมริกา กำหนดขึ้นทะเบียนเป็นสารเสพติด

ที่มา : Military Medicine, 2566.

2 การหลอกลวงจากการทำบุญหรือช่วยเหลือทางออนไลน์

ผู้ถูกหลอกลวงโดยอาศัย
ความสงสารหรือ
ความสัมพันธ์จำนวน

2.65
ล้านคน

มูลค่าความเสียหาย
2.3 พันล้านบาท

ส่วนหนึ่งถูกหลอกลวงจาก
การทำบุญ/ช่วยเหลือทางออนไลน์
 อาทิ บริจาคช่วยเหลือผู้ประสบ
อุทกภัย การแอบอ้างร่วมบริจาค
เงินซื้อถังออกซิเจน

ที่มา : SAB, 2566.

3 การให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในลักษณะแชร์ลูกโซ่

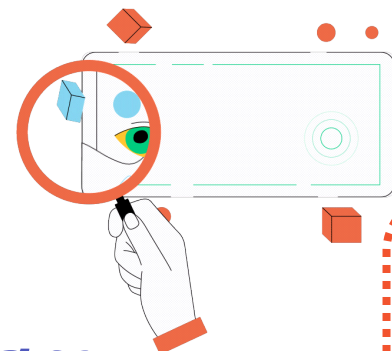
- พบการหลอกลวงในลักษณะแชร์ลูกโซ่จำนวนกว่า 200 คดี
- ผู้เสียหายมากกว่า 3 แสนราย (ยังไม่รวมผู้เสียหายที่ไม่ได้แจ้งความ) มูลค่าความเสียหายรวมกว่า 1 แสนล้านบาท
- ผู้เสียหาย 85.0% ทราบหรือควรทราบอยู่แล้วว่าเป็นการลงทุนแบบแชร์ลูกโซ่ แต่ยังคงตัดสินใจลงทุน เนื่องจากได้รับผลตอบแทนสูง

ที่มา : DSI และ สกสว, 2565.

การรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผู้บริโภคในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 โดยเพิ่มขึ้นทั้งด้านสินค้าและบริการ และการโทรคมนาคม ที่ร้อยละ 9.3 และ 4.4 ตามลำดับ

ประเด็นร้องเรียนรายไตรมาส

สคย.

: **37.6 %** ของการร้องเรียนด้าน
สินค้าและบริการ คือ สินค้าออนไลน์

สำนักงาน กสทช.

: **39.7 %** ของประเด็นร้องเรียนด้าน
โทรคมนาคม คือ ปัญหาคุณภาพสัญญาณ

เรื่องร้องเรียน	2566					2567			
	Q1	Q2	Q3	Q4	รวม	Q1	Q2	Q3	%YoY
สคบ.	12,631	7,504	6,305	5,724	32,164	5,786	5,517	6,894	9.3
ด้านโฆษณา	2,474	330	360	470	3,634	807	397	742	106.1
ด้านสัญญา	477	561	455	431	1,924	467	420	686	50.8
ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	741	513	588	536	2,378	609	600	711	20.9
ด้านฉลาก	793	508	474	646	2,421	584	533	886	86.9
เรื่องอื่น ๆ*	8,146	5,592	4,428	3,641	21,807	3,319	3,567	3,869	-12.6
สำนักงาน กสทช.	474	371	161	451	1,593	414	340	310	4.4
โทรศัพท์เคลื่อนที่	318	236	131	298	1,013	335	228	215	33.5
อินเทอร์เน็ต	149	132	2	144	556	74	108	91	-30.5
สถานีวิทยุคมนาคม/เสาสัญญาณ	3	2	3	7	14	5	4	2	0.0
โทรศัพท์ประจำที่	4	1	297	2	10	-	0	2	-33.3
รวม	13,105	7,875	6,602	6,175	33,757	6,200	5,857	7,204	9.1

*หมายเหตุ : เรื่องอื่น ๆ ที่จำแนกตามแหล่งที่มา ประกอบด้วยข้อมูลร้องเรียนจากศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ผู้บริโภค สคบ. ส่วนภูมิภาค และศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ สคบ.

ที่มา : สคบ. และสำนักงาน กสทช.

ประเด็นที่ต้องติดตามและให้ความสำคัญ

1 การระบาดของสินค้าที่ไม่ได้ มอก. จากต่างประเทศ โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้า

การจับกุมสินค้าที่ไม่ได้ มอก.

រៀងរាល់ ៦៦

0.5 แส่นขึ้น

ជំពូក ៦៧

3.7 แสบนขึ้น

+6.3 ព្រៃឆ្នាំង

ที่มา : กรมชลประทาน

เดือนมกราคม - พฤษภาคม 67

45% ของเรื่องร้องเรียนเป็นสินค้ากลุ่มอิเล็กทรอนิกส์และ
เครื่องใช้ไฟฟ้า จากปัญหาสินค้าไม่ตรงปก/ไม่มีมาตรฐาน

កំណែ : 2123 ETDA

หลายกรณีนำไปสู่ความเสียหายที่ยากต่อการรับผิดชอบ โดยเฉพาะสินค้าราคาถูกที่มาจาก
ร้านที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ผู้บริโภคควรพิจารณาเลือกซื้อสินค้าที่มีการแสดงเครื่องหมาย
มอก. และรหัสคิวอาร์ ซึ่งจะสามารถช่วยคุ้มครองและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

2 การรับมือกับอาหารไม่ปลอดภัยที่มีการจำหน่ายในท้องตลาด
อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะผลไม้ปนเปื้อน

การสำรวจสารเคมีในองุ่นไซน์มัสแคท

จากสถานที่วางจำหน่ายชั้นนำในพื้นที่
กรุงเทพฯ และปริมณฑล ปี 2567

- **95.8%** ของสินค้าตัวอย่างมีสารพิษตกค้างเกินค่ามาตรฐาน
- **74.0 %** ของสารพิษตกค้างเป็นประเภทสารดูดซึมที่ยากต่อการชะล้าง
- **42.0 %** ของสารพิษตกค้าง อยู่นอกบัญชีวัตถุอันตรายที่ยังไม่มีการควบคุม

ที่มา : เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สคบ. อย. จำเป็นต้องมีการยกระดับการเฝ้าระวังความปลอดภัย โดยเฉพาะมาตรการด้านการตรวจสอบควบคุมคุณภาพสินค้า และการกำกับควบคุมให้ผู้ประกอบการให้มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคมากขึ้น

- การเรียกคืนสินค้าอันตรายในท้องตลาด
- การให้ข้อมูลสำคัญของสินค้าที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้บริโภค
- การจำหน่ายสินค้าที่มีฉลากแสดงที่มา/ประเทศต้นทางชัดเจน

2.

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ ไตรมาสสาม ปี 2567

Negative Income Tax : ระบบภาษีแบบใหม่ ไทยต้องทำอะไร ?

แต่ละปีภาครัฐใช้งบประมาณ เพื่อจัด **สวัสดิการสังคม** มากกว่า 1 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนต่อ GDP เฉลี่ย **ไม่ต่ำกว่า 5%**

โครงการ/สวัสดิการทางสังคมดำเนินการแบบแยกส่วน และไม่มี การเชื่อมโยงข้อมูลรายได้และสวัสดิการของประชาชน ทำให้การให้ สักสิทธิประโยชน์เกิดความซ้ำซ้อนและใช้งบประมาณมากกว่าที่ควรจะเป็น

การจัดเก็บรายได้ของภาครัฐโดยเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยังจัดเก็บได้ในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับผู้มีเงินได้ทั้งหมด

รัฐบาลดulongงบประมาณ อย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มขาดดุลมากขึ้น

ภาษีเงินได้แบบติดลบ (Negative Income Tax: NIT)

เป็นแนวทางหนึ่งที่จะมาช่วยแก้ปัญหาด้านการมีข้อมูลประชากรที่ครอบคลุม การใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และการให้ความช่วยเหลืออย่างกันทั่วถึง

ข้อดีของ NIT

1 รวมการหารายได้และการช่วยเหลือเป็นระบบเดียว

- ลดความซ้ำซ้อนของสิทธิประโยชน์
- ลดภาระการบริหารจัดการของภาครัฐ (ไม่ต้องมีการลงทะเบียน/ตรวจสอบคุณสมบัติ)

2 ใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เนื่องจากสามารถช่วยได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประหยัด งบประมาณมากกว่าโครงการสวัสดิการแบบ ถ้วนหน้าและยังลดข้อผิดพลาดจากการคัดกรอง

3 แก้ไขปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำ

4 ช่วยจูงใจคนให้เข้าระบบภาษี โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบ

ซึ่งจะทำให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลของประชาชนครบถ้วนมากขึ้น

5 สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากช่วยเหลือบนพื้นฐาน การมีงานทำ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้คนทำงานมากขึ้น

6 มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการ

สามารถปรับเพิ่ม/ลดระดับ การช่วยเหลือให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและในแต่ละช่วง

กลไกของ NIT

1. เกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำ (Income Threshold)

: หากผู้มีรายได้น้อยยังมีรายได้ ไม่ถึงเกณฑ์นี้ จะได้รับเงินโอน ช่วยเหลือจากภาครัฐ

2. อัตราการชดเชย (Rate of Subsidy)

: อัตราส่วนในการช่วยเหลือของภาครัฐ โดยจะนำไปพิจารณาร่วมกับส่วนต่างระหว่าง เกณฑ์เงินได้ที่กำหนดไว้ และระดับรายได้ ของผู้มีรายได้น้อย โดย**อัตราการชดเชย แบ่งได้เป็น 2 ช่วง** ได้แก่

Phase-in

: ช่วงที่ผู้มีรายได้น้อยจะได้รับ เงินสทบจากภาครัฐเพิ่มขึ้น เมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อกระตุ้น ให้ผู้มีรายได้น้อยมีการทำงาน และสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง มากขึ้น

Plateau : ช่วงที่ได้รับเงินคงที่

เงินโอนช่วยเหลือ (บาท/ปี)

ระดับรายได้ (บาท/ปี)

ไม่ได้รับเงินโอน ช่วยเหลือ เนื่องจาก มีรายได้สูงกว่า เกณฑ์

Phase-out

: ช่วงที่ผู้มีรายได้น้อยเริ่มมีรายได้ เพียงพอในระดับหนึ่ง ซึ่งภาครัฐ จะให้การช่วยเหลือในอัตราที่ลดลง จนกระทั่งผู้มีรายได้น้อยมีรายได้ถึง เกณฑ์และภาครัฐจะหยุดการให้เงิน ช่วยเหลือ

ข้อค้นพบของ NIT ที่อาจนำมาปรับใช้กับประเทศไทย

1 แต่ละประเทศที่นำ NIT มาประยุกต์ใช้ในวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ

สิงคโปร์

Workfare Income Supplement (WIS)

- ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้
- ส่งเสริมให้เกิดการออมเพื่อการเกษียณ

ออสเตรเลีย

ภาษีสำหรับครอบครัว (Family Tax Benefit : FTB)

- ช่วยเหลือครัวเรือนรายได้น้อยในการเลี้ยงดูบุตร

สวีเดน

Earned Income Tax Credit (EITC)

- ไม่มีอัตราการชดเชยช่วง Phase-out เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มอุปทานของแรงงานในตลาด

2 การกำหนดขนาดของสิทธิประโยชน์/เงินช่วยเหลือที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการลดความยากจนแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มประชากร

ระบบ Earned Income Tax Credit (EITC) ของสหรัฐอเมริกา

การให้ความช่วยเหลือหรือเครดิตภาษีคืนที่พิจารณาตามการมีบุตร

สัดส่วนคนจนของครัวเรือนที่ไม่สมรส และมีสมาชิกที่เป็นเด็ก 3 คน

ลดลง 20.2%

สัดส่วนคนจนของครัวเรือนที่ไม่สมรสและไม่มีเด็ก

ลดลง 1.5%

3 การช่วยเหลือผ่าน NIT มีส่วนในการสนับสนุน/กระตุ้นให้ผู้มีรายได้น้อยทำงานหรือกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน แต่การกำหนดเงื่อนไขบางประการอาจลดแรงจูงใจในการทำงานเพิ่ม

WIS ของประเทศสิงคโปร์

อัตราการจ้างงานของผู้มีรายได้น้อย ระหว่างปี 2550 - 2553

2.7%

7.3%

มีการประเมินคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับ WIS จากรายได้รวมต่อเดือน (ครอบคลุมค่าล่วงเวลา โบนัส ค่าคอมมิชชั่น)

แรงงานส่วนหนึ่งลดการทำงานล่วงเวลา

4 เงื่อนไขและระบบที่ซับซ้อนเป็นข้อจำกัดในการเข้าถึงการช่วยเหลือของประชาชน

- เงื่อนไข FTB ของประเทศออสเตรเลีย ที่ต้องตรวจสอบทั้งรายได้สุทธิ จำนวนและอายุบุตร ระยะเวลาที่ใช้ในการดูแลบุตร การนำบุตรไปรับวัคซีนตามกำหนด → ครัวเรือนบางส่วนเสี่ยงที่จะเข้าไม่ถึง โดยเฉพาะในกรณีที่พ่อแม่แยกทางกัน

- EITC ของประเทศเกาหลีใต้ มีสัดส่วนผู้ได้รับความช่วยเหลือค่อนข้างต่ำ เนื่องจากระบบที่มีความซับซ้อน รวมทั้งประชาชนยังรับรู้ถึงมาตรการไม่มาก

5 ประเทศที่สามารถนำ NIT มาประยุกต์ใช้และยังสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่มีสัดส่วนแรงงานนอกระบบต่ำ

สัดส่วนแรงงานนอกระบบ

สวีเดน = 3.3%

สหรัฐอเมริกา = 16%

เกาหลีใต้ = 26.1%

การที่แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานในระบบจะเป็นผลดีต่อการจัดเก็บข้อมูล และภาษีเงินบุคคลธรรมดา เพราะจะไปเป็นต้นทุนในการจัดสวัสดิการของรัฐ

- บางประเทศยกเลิกใช้ NIT ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากด้านงบประมาณ อาทิ ประเทศแคนาดา

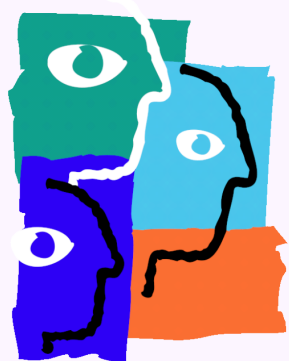

ประเด็นที่ต้องพิจารณาและทำการศึกษาเกี่ยวกับ NIT หากไทยจะนำ NIT มาประยุกต์ใช้

1

การกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้ความช่วยเหลือให้มีความชัดเจน

ส่งผลต่อการกำหนดเงื่อนไข/คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ และระดับการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม

- ต้องพิจารณابนพื้นฐานบริบทของประเทศไทย อาทิ ปัจจุบันคนไทยยังมีปัญหาด้านการออม การไม่มีหลักประกัน การแก้ก่อนรวย รวมถึงการขาดแคลนแรงงาน ดังนั้น อาจต้องพิจารณาว่ากลุ่มเป้าหมายจะครอบคลุมกลุ่มใดบ้าง และเงินช่วยเหลือจะเป็นการโอนเงินโดยตรงเพียงอย่างเดียว หรือนำเงินส่วนหนึ่งสะสมไว้เป็นเงินออม

2

การกำหนดเกณฑ์รายได้และระดับการช่วยเหลือให้มีความเหมาะสม

- ต้องมีการศึกษาปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เพื่อใช้กำหนดเกณฑ์ รายได้ที่เพียงพอและสามารถจูงใจให้คนทำงานเพิ่ม ซึ่ง **ควร** ต้องมีการทบทวนเกณฑ์เป็นระยะเพื่อให้เท่าทันต่อต้นทุนค่าครองชีพ
- อาจต้องพิจารณาระยะห่างของรอบการจ่ายเงินช่วยเหลือ เนื่องจาก Financial literacy ของคนไทยไม่ได้สูงมากนัก ซึ่ง **หาก** รอบการจ่ายเงินนานเกินไปอาจกระทบต่อสภาพคล่อง ของผู้มีรายได้น้อย
- อาจต้องพิจารณาการให้เงินช่วยเหลือ ว่าจะจำแนกออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ หรือไม่

3

การจัดเตรียมงบประมาณเพื่อใช้สนับสนุนการดำเนินการ NIT และศึกษาผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและภาระทางการคลัง

- ต้องพิจารณาถึงความซ้ำซ้อนและอาจต้องลดหรือยกเลิกโครงการ/มาตรการบางส่วน แล้ว **รวม** ศูนย์การช่วยเหลือเป็นระบบเดียว
- **ควรมี** มาตรการในการดึงผู้มีรายได้ถึงเกณฑ์ให้เข้าระบบภาษีได้อย่างครบถ้วน ซึ่งจะช่วยให้ภาครัฐมีงบประมาณสำหรับดำเนินการอย่างยั่งยืน โดย **ต้อง**อาศัยการมีฐานข้อมูลรายได้ที่น่าเชื่อถือเพื่อใช้ในการตรวจสอบและป้องกัน การหลบเลี่ยงภาษี/แจ้งข้อมูลไม่ครบ รวมถึงป้องกันแรงจูงใจในการกระทำผิด (Moral hazard) ซึ่ง **ต้อง** มีการกำหนดบทลงโทษและบังคับใช้อย่างเข้มงวด

ทั้งนี้ การดำเนินการ NIT จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ ต้องมีการสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ทั้งการให้อำนาจหน้าที่ งบประมาณในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากรที่ต้องมีความเพียงพอและมีความรู้ รวมถึงด้านเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบภาษี NIT

“รถยนต์ไฟฟ้า (EV)” เทรนด์แห่งอนาคตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1 ใน 4 ของยอดขายรถยนต์ของโลกภายในปี 2568 จะเป็นรถ EV
3 ใน 4 ของรถยนต์ที่ขายทั่วโลกในปี 2583 จะเป็นรถยนต์ไฟฟ้า BEV

ประเทศไทยตั้งเป้าจะเป็นศูนย์กลาง
การผลิต EV ของอาเซียน

- นโยบายการส่งเสริมการผลิต EV ให้ได้อย่างน้อย 30% ของการผลิตรถยนต์ทั้งหมดภายในปี 2573
- การส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใช้รถ EV แทนรถสันดาป

กำลังการผลิต EV รวม > 4 แสนคันต่อปี และยอดการจดทะเบียนรถ EV เพิ่มสูงขึ้น

รถยนต์ไฟฟ้าที่จดทะเบียนใหม่

ปี 2564

0.5 แสนคัน

ปี 2566

2.0 แสนคัน

+3 เท่าตัว

รถ BEV อยู่ที่ 1.0 แสนคัน
เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ถึง 16
เท่าตัว

ที่มา : กรมขนส่งทางบก

การเพิ่มขึ้นของรถ EV อย่างก้าวกระโดดนี้ ในอีกด้านหนึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาขยะอันตราย
ที่มาจากรถ EV ที่เสื่อมสภาพโดยเฉพาะชิ้นส่วนหลักของรถอย่างแบตเตอรี่

แบตเตอรี่รถ EV ส่วนใหญ่
เป็นลิเทียมไอออน

- อายุการใช้งานเฉลี่ย 8 - 10 ปี
- ราคาแบตเตอรี่จะถูกกลงในอนาคต

ปี 2563

แบตเตอรี่ลิเทียมไอออนเสื่อมสภาพ
≈ 1.0 แสนตัน และอาจเพิ่มขึ้นเป็น
7.8 ล้านตันต่อปี ภายในปี 2583

การจัดการแบตเตอรี่ลิเทียมไอออนที่ไม่เหมาะสมจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

- ขยะแบตเตอรี่เสื่อมสภาพที่ถูกทิ้งหรือฝังกลบอย่างผิดวิธีก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำและดินจากสารโลหะหนัก
- สารเคมีในแบตเตอรี่ที่เมื่อสัมผัสกับน้ำจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาทางเคมีที่อันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- อุบัติเหตุการระเบิดไหม้ที่อาจสร้างความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินได้

ต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการแบตเตอรี่ EV โดยมีการดำเนินการในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1 การกำหนดมาตรฐานการจัดการแบตเตอรี่

การออกระเบียบ/นโยบายในการควบคุมการจัดการแบตเตอรี่ให้ครบวงจร

สหภาพ
ยุโรป

มีการออกระเบียบว่าด้วยแบตเตอรี่ (Batteries Regulation) ที่ครอบคลุมวงจรชีวิตของแบตเตอรี่เต็มรูปแบบ ตั้งแต่การจัดการ วัตถุดิบ การผลิต การใช้ และการรีไซเคิล รวมถึงการออก มาตรการการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR)

2 การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการรีไซเคิลแบตเตอรี่

หลายประเทศเข้ามาสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อหาวิธีลดต้นทุนและ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการซากแบตเตอรี่

ญี่ปุ่น : จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี รีไซเคิลที่สามารถนำ ส่วนประกอบและวัตถุดิบกลับมาใช้ได้ในอัตราที่สูง

จีน : จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยด้านการจัดเก็บ พลังงานไฟฟ้า

3 ระบบการติดตาม

การพัฒนาการติดตามและจัดการแบตเตอรี่ เพื่อช่วยสนับสนุนให้มีการรวบรวมและแบ่งปันข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน supply chain

จีน : การกำหนดให้บริษัทผู้ผลิตบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแบตเตอรี่ รถ EV ตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการรีไซเคิล

สหภาพ ยุโรป : การออกระเบียบ “EU Battery Recording Directive” เพื่อจัดทำ Battery passport สำหรับการติดตามและ จัดการแบตเตอรี่ตลอดวงจรชีวิต

ปัญหาการจัดการแบตเตอรี่ของประเทศไทย

1 การขาดกฎหมายและข้อบังคับที่ใช้ในการจัดการแบตเตอรี่จากรถ EV ที่เฉพาะเจาะจง

โดยมีเพียงพระราชบัญญัติกองทุนส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า พ.ศ.... ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำ และมีการใช้กฎหมายอื่นๆ อาทิ

- กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม
- กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย
- กฎหมายว่าด้วยโรงงาน
- กฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข

เป็นแนวทางในการจัดการ แต่ยังไม่เพียงพอในการจัดการแบตเตอรี่อย่างครบวงจรและเป็นระบบ

2 ปัญหาการขาดแนวทางในการจัดการซากแบตเตอรี่ที่ชัดเจน

ส่งผลให้การจัดการซากแบตเตอรี่ยังถูกจัดรวมอยู่ในประเภทขยะอันตรายทั่วไป

- ปี 2566 พบว่า กว่า 1 ใน 4 ของขยะมูลฝอยทั้งหมด ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง ขณะที่สถานที่การกำจัดขยะมากกว่าร้อยละ 90 เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกต้อง

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

3 ปัญหาการขาดการต่อยอดเทคโนโลยี

แม้ไทยเริ่มมีการศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีให้สามารถนำแบตเตอรี่กลับมาใช้เป็นแหล่งพลังงานสำรองได้ แต่ยังขาดเทคโนโลยีการรีไซเคิลแบตเตอรี่ EV ซึ่งยังอยู่ในช่วงพัฒนา นอกจากนี้ผู้ประกอบการภายในประเทศยังอยู่ในช่วงการวางแผนการศึกษาลงทุนมีการพัฒนาและทดสอบเทคโนโลยีการจัดการซากแบตเตอรี่

สิ่งที่ประเทศไทยควรดำเนินการเพิ่มเติม

1 การศึกษาและกำหนดมาตรฐานการจัดการซากแบตเตอรี่ที่มีความรัดกุม ปลอดภัย และครอบคลุมวงจรชีวิตแบตเตอรี่

- ตั้งแต่กระบวนการเก็บ ขนส่ง และวิธีการรีไซเคิล/กำจัดแบตเตอรี่ที่เหมาะสม
- การมีข้อกำหนดการรับผิดชอบตั้งแต่ซื้อรถจนเลิกใช้
- การควบคุมและการป้องกันการรั่วไหลของซากแบตเตอรี่ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดเก็บจนถึงโรงงานรีไซเคิล/กำจัดแบตเตอรี่

2 การสนับสนุนและส่งเสริมด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการจูงใจให้มีการลงทุน ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรที่จำเป็นสำหรับอุตสาหกรรมรีไซเคิล

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยและนวัตกรรมด้านการรีไซเคิล
- ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อดึงดูดให้เอกชนลงทุนใช้เทคโนโลยีขั้นสูงจากต่างประเทศ
- เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่มีทักษะเพียงพอสำหรับอุตสาหกรรมรีไซเคิล

3 การมีระบบติดตามแบตเตอรี่ที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน

- ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทำให้การบริหารจัดการและรีไซเคิลแบตเตอรี่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์และกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาปรับปรุง การประสานงาน การรับรู้ และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่รวดเร็วขึ้น

เมื่อต้องฝากชีวิตไว้บนรถสาธารณะ ?

การเดินทางในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และพื้นที่ต่อเนื่อง
ในปี 2565 มีปริมาณรวมทั้งสิ้นจำนวน 9,892.40 ล้านคน/ปี
เพิ่มขึ้น 16.08% จากปี 2564

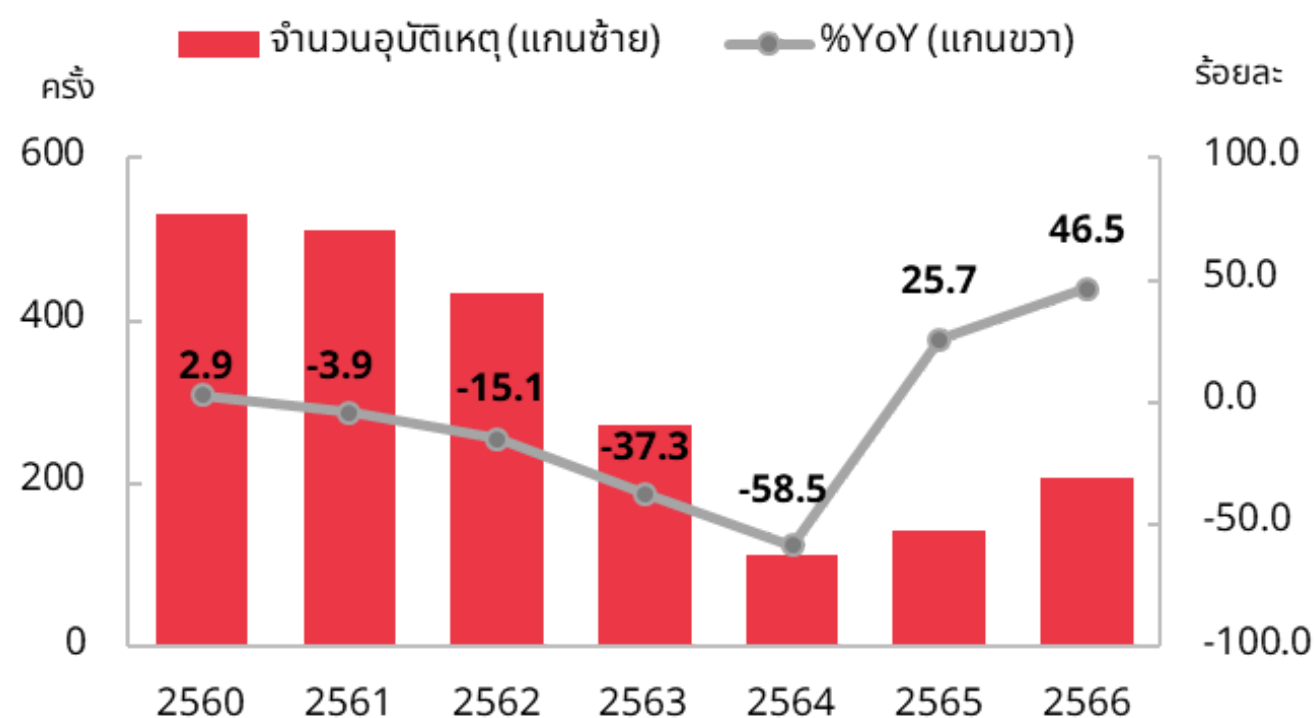
โดยเป็นการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะจำนวน
968.26 ล้านคน/ปี

ที่มา : สนข., 2565.

เพิ่มขึ้น 37.30%

เมื่อพิจารณาถึงความปลอดภัยการให้บริการด้วยรถโดยสารสาธารณะ

สถิติการเกิดอุบัติเหตุของรถโดยสารสาธารณะ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2566

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก, 2566.

- การเกิดอุบัติเหตุของรถโดยสารสาธารณะมีแนวโน้มลดลง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2564 จนกระทั่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กลับพบว่า มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจากรถโดยสารสาธารณะเพิ่มขึ้น **46.5%** เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- ผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บรวมกันเพิ่มขึ้น **105.2%**

สถานการณ์เริ่มรุนแรงมากขึ้น

ประเภทรถที่เกิดอุบัติเหตุสูงสุด

รถโดยสารประจำทาง

73.0%

รถโดยสารไม่ประจำทาง

25.0%

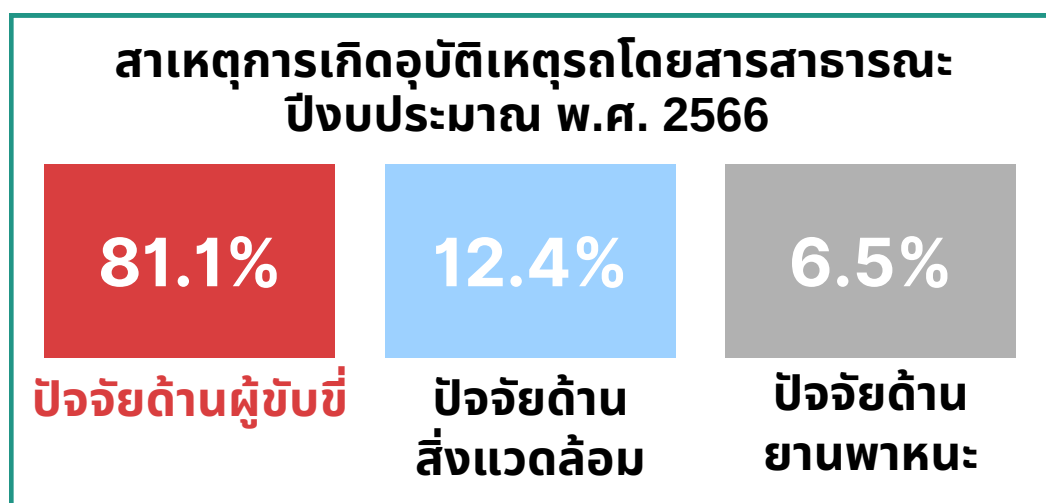
รถโดยสารส่วนบุคคล

2.0%

ประเด็นนำกังวลที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุกับรถโดยสารสาธารณะไทย

• การมีพฤติกรรมขับขี่ที่ไม่ดีเป็นสาเหตุหลักในการเกิดอุบัติเหตุทางถนน

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก, 2566.

➤➤➤ • พฤติกรรมขับขี่ที่เสี่ยงอันตรายของพนักงานขับรถ อาทิ ความประมาท การขับตามหลังระยะกระชั้นชิด การขับด้วยความเร็วสูง การขับรถในขณะที่ร่างกายหรือจิตใจอ่อนความสามารถ

➤➤➤ • สภาพการทำงานที่ไม่ดีบนรถโดยสารยังเป็นหนึ่งปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและสมรรถนะในการขับขี่

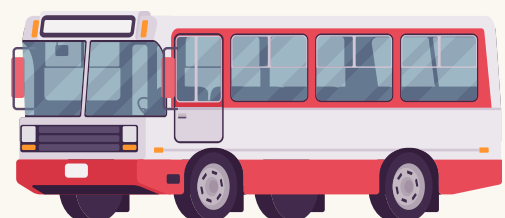

37.4% ของผู้ปฏิบัติงานบนรถโดยสารประสบปัญหาทางอารมณ์ เช่น หงุดหงิด รำคาญ ระดับเล็กน้อย - มาก รวมกัน เนื่องจากอยู่ในพื้นที่จำกัดเป็นเวลานานตามสภาพการจราจร

• การละเลยต่อความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงสภาพรถโดยสาร

ในปี 2566 พบว่า รถโดยสารทุกประเภทประสบอุบัติเหตุจำนวนเพิ่มขึ้นสูงจากปี 2565 โดยเฉพาะรถโดยสาร 1 และ 2 ชั้น อยู่ที่ 36.1% และ 27.4% ตามลำดับ เมื่อพิจารณา **สภาพการณ์ปัญหาของรถโดยสารสาธารณะไทย** สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

• รถสาธารณะส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานมากและมีสภาพทรุดโทรม

อายุการใช้งาน
นานถึง 33 ปี

ยกตัวอย่าง รถโดยสารสาธารณะประจำทาง ขสมก.

- 52.6% เป็นรถธรรมดา (สีครีม – แดง)
- ค่าใช้จ่ายการเหมาซ่อมบำรุงรักษา 1,501.7 บาท/คัน/วัน รวมถึงต้นทุนการดำเนินงาน อาทิ ค่าเชื้อเพลิง ภาระดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
- การประสบภาวะขาดทุน เป็นอุปสรรคในการปรับปรุงพัฒนารถ

ที่มา : ขสมก., 2563.

• การดัดแปลงสาระสำคัญของรถที่ไม่ได้มาตรฐาน

รถโดยสารประจำทางและไม่ประจำทางติดตั้งก๊าซ CNG จำนวน 13,426 คันทั่วประเทศ

ยกตัวอย่าง กรณีการติดตั้งก๊าซ CNG ที่ไม่ได้มาตรฐาน

- เพียง 9.9% ได้รับการตรวจสอบสภาพ
- ในจำนวนนี้เกินครึ่งไม่ผ่านมาตรฐาน อาทิ ถังก๊าซเกินจากรายการที่จดทะเบียนไว้ ถังก๊าซหมดอายุ ระบบก๊าซชำรุด
- เสี่ยงต่อการเกิดเหตุเพลิงไหม้ / ระเบิดรุนแรง

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก, 2567. (ข้อมูลระหว่างวันที่ 4 – 16 ตุลาคม 2567)

ตัวอย่างจากต่างประเทศ

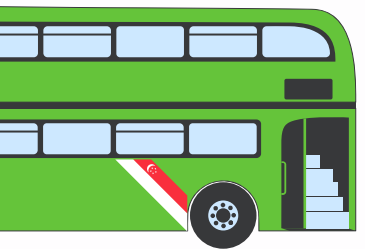
ประเทศญี่ปุ่น

- ✓ **การตรวจสอบพนักงานก่อนขับรถทุกครั้ง** อาทิ จุดตรวจวัดแอลกอฮอล์
- ✓ **การฝึกอบรมการขับขี่เชิงรุก** เช่น การใช้เครื่อง Simulator จำลองสถานการณ์ขับขี่และการช่วยเหลือผู้โดยสารเมื่อเกิดเหตุ
- ✓ **การตรวจด้านสภาพจิตใจ** ด้วยโปรแกรมฝึกอบรมทัศนคติและการอบรมพฤติกรรม การขับขี่ สำหรับผู้ที่ละเมิดกฎจราจร/เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง รวมทั้งจัดให้มีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนะนำแนวทางจัดการความเครียด

ประเทศสิงคโปร์

- ✓ **ภาครัฐดำเนินการแก้ไขปรับปรุงสภาพรถโดยสารประจำทาง** ที่อายุการใช้งานนานเกินกว่า 20 ปี และมีสภาพเสื่อมโทรม
- ✓ **สนับสนุนองค์การการขนส่งที่ขาดทุน พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนกฎหมายมาตรฐานการขนส่ง** และบทลงโทษที่เข้มงวด

ประเทศกลุ่มภูมิภาคยุโรป

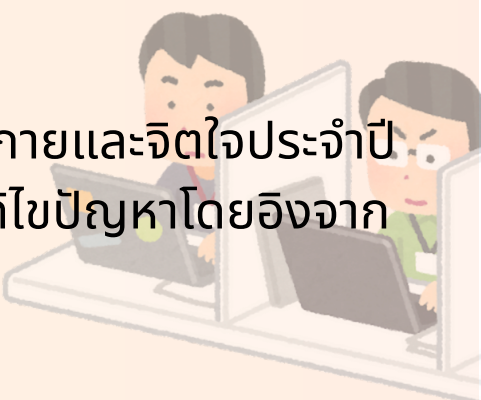
- ✓ **UNECE** กำหนดมาตรการบังคับว่าด้วยความปลอดภัยทางคมนาคมด้วยรถโดยสาร ไม่อนุญาตให้ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงขับเคลื่อนในรถโดยสารขนาดใหญ่

ประเด็นที่ไทยต้องให้ความสำคัญ

1

การพัฒนาคุณภาพของพนักงานขับรถ

- จัดให้มีการฝึกอบรม ประเมินคุณภาพการขับขี่ และตรวจสอบสภาพร่างกายและจิตใจประจำปี
- สร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรหรือสถาบันวิจัย เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยอิงจากข้อมูลจริง

2

การสนับสนุนจากรัฐในการปรับปรุงสภาพรถโดยสาร

- ภาครัฐควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจการขนส่งที่ต้องการเปลี่ยนรถโดยสาร หรือการติดตั้งระบบพลังงานไฟฟ้า เพื่อลดภาระต้นทุนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ
- การส่งเสริมระบบตรวจสอบสภาพรถให้ทันสมัย เช่น การติดตั้งระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบสภาพรถ Real Time

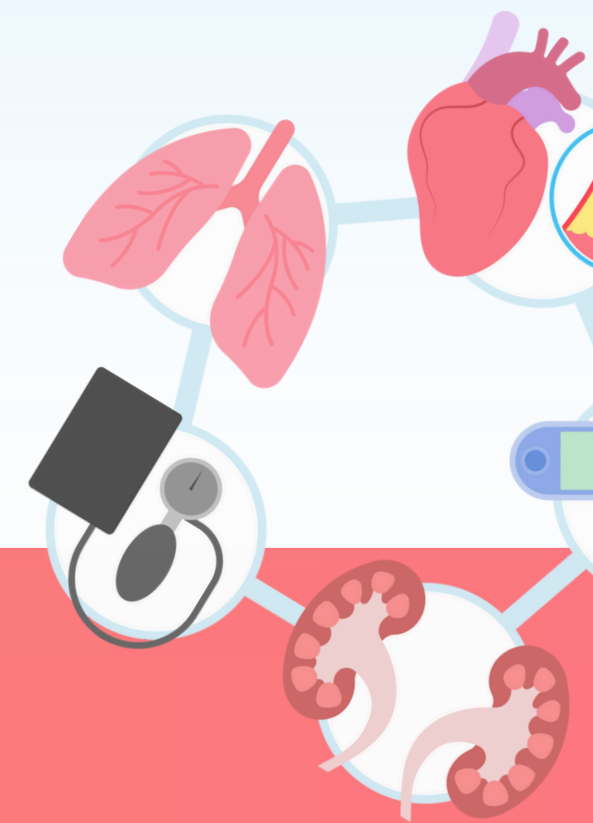
3

ความเข้มงวดต่อการบังคับใช้กฎหมายมาตรฐานความปลอดภัยรถโดยสาร และการทบทวนกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- อาจมีการใช้ช่องโหว่ทางกฎหมาย อาทิ การดัดแปลงสภาพรถ / เครื่องยนต์ โดยใช้อาศัยคำว่า “ดัดแปลง” ของนายทะเบียน
- เข้มงวดในการตรวจเช็คอุปกรณ์ความปลอดภัยตามระเบียบ อาทิ ค้อนทุบกระจก ถังดับเพลิง และประตูฉุกเฉิน
 - อาจต้องมีการทบทวนกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความถี่ในการตรวจสอบสภาพรถ เกณฑ์ดุลยพินิจที่ชัดเจน และมาตรการความปลอดภัยเพิ่มเติม

3. บทความ

“โรคไตเรื้อรัง : บทเรียนการออกแบบนโยบายของระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ”

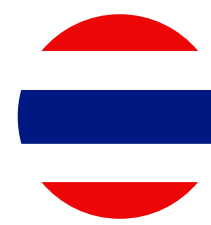
สถานการณ์โรคไม่ติดต่อ (Non Communicable Diseases: NCDs)

การสูญเสียปีสุขภาวะ (Disability adjusted life years: DALYs)

ประชากรทั่วโลก

- DALYs เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ปี 2533 1.15 พันล้านปี → ปี 2564 1.70 พันล้านปี
- ผู้เสียชีวิตจากโรค NCDs : 41 ล้านคน/ปี (74% ของการเสียชีวิตทั่วโลก)

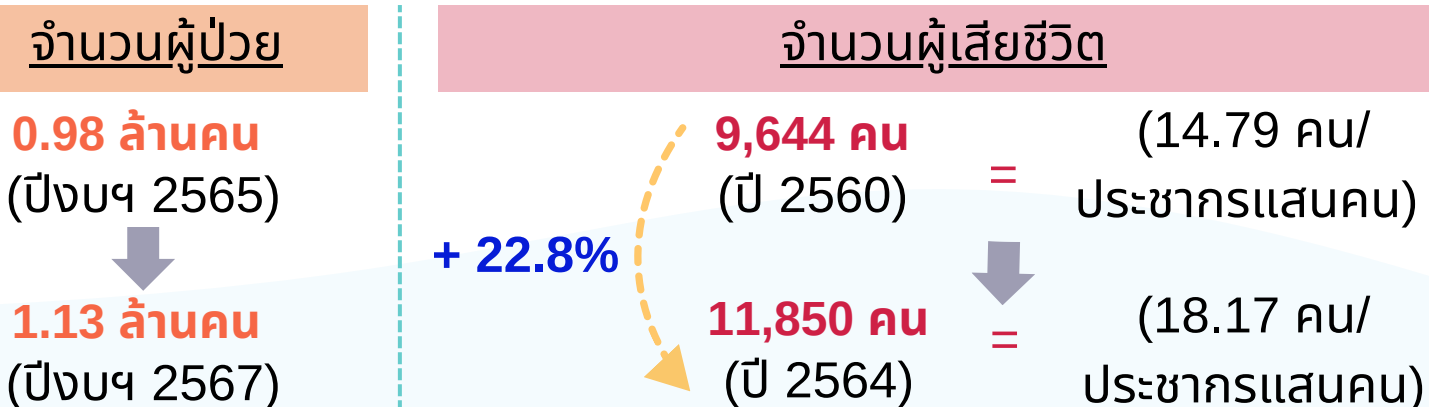

ประชากรไทย

- DALYs เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ปี 2533 9.44 ล้านปี → ปี 2564 16.55 ล้านปี
- มีจำนวนผู้เสียชีวิตกว่า : 1.6 – 1.7 แสนคน/ปี (อัตราการตายต่อประชากรแสนคน = 247 – 271 คน)

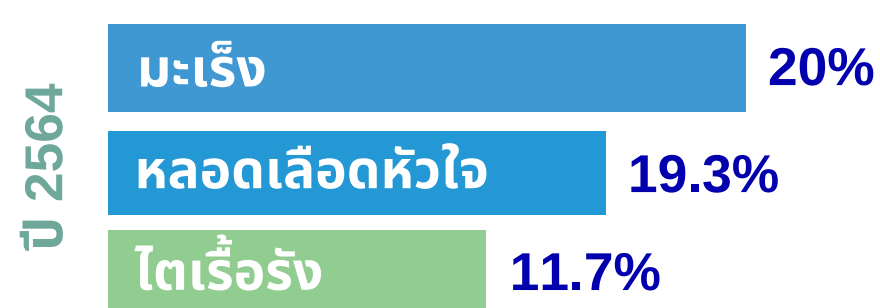
สถานการณ์โรคไตเรื้อรังของประเทศไทย

คนไทยป่วยเป็นโรคไตเรื้อรังเพิ่มขึ้น และมีอัตราการเสียชีวิตมากขึ้น

โรคมะเร็งเป็นโรค NCDs ที่มีการสูญเสียปีสุขภาวะสูงสุด แต่โรคไตเรื้อรังมีการขยายตัวมากที่สุด

สัดส่วนของการสูญเสียปีสุขภาวะ

การขยายตัวของ การสูญเสียปีสุขภาวะ

สาเหตุที่ทำให้คนไทยเป็นโรคไตเรื้อรังมากขึ้นและมีอัตราเร่งในการสูญเสียปีสุขภาวะสูงที่สุด

- พฤติกรรมบริโภค โดยเฉพาะอาหารรสเค็ม ซึ่งคนไทยบริโภคเค็มเกินกว่าระดับที่องค์การอนามัยโลกกำหนดถึง 2 เท่า
- คนไทยจำนวนมากบริโภคยาไม่ถูกต้อง และเกินความจำเป็น โดยในปี 2565 มีคนไทยเพียง 14% ที่มีความรู้ด้านการใช้ยาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉพาะยาอันตราย อาทิ ยาแก้ปวดชนิดแรง ยาปฏิชีวนะ

- การเป็นโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ปี 2567 จากการตรวจคัดกรองโรคไตเรื้อรังใน พบ ผู้ป่วยเบาหวานและผู้ป่วยความดันโลหิตสูง จำนวน 3.93 ล้านคน เป็นผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังรายใหม่ถึง 7.73 แสนคน (19.7%)

- การสูบบุหรี่ ซึ่งจะไปทำลายหลอดเลือดที่อยู่ตรงหน่วยกรองของไต (โกลเมอรูลัส) ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของไตลดลง

การจัดการกับโรคไตเรื้อรัง และผลของนโยบาย

การจัดการกับโรคไตเรื้อรังของไทย

มาตรการป้องกัน

- **มาตรการด้านผู้บริโภค** อาทิ สร้างความตระหนักและลดการรับประทานอาหารหวาน/มัน/เค็ม และพัฒนาเครื่อง Chem Meter ตรวจวัดระดับความเค็ม
- **มาตรการด้านผู้ผลิต** อาทิ การศึกษากลไกการจัดเก็บภาษีโซเดียมหรือภาษีความเค็ม

มาตรการการรักษา

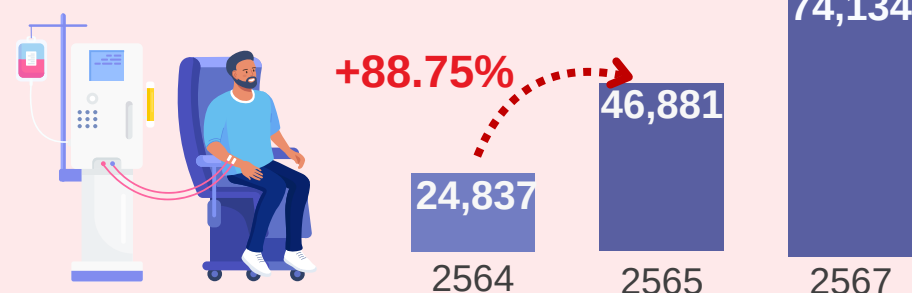
- **ล้างไตทางช่องท้อง**
- **ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม**
- **ปลูกถ่ายไต**

- **วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 รัฐมีนโยบายให้บริการล้างไตกับประชาชนด้วยวิธีใดก็ได้ตามความสมัครใจ** : ซึ่งเป็นการเปลี่ยนจากเดิมที่กำหนดให้เป็นการล้างไตผ่านช่องท้องเป็นทางเลือกแรก (PD First) โดยกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้ให้สิทธิประชาชนในการเลือก วิธีการล้างไตด้วยตนเอง โดยบริการล้างไตสำหรับผู้ป่วยไตเรื้อรังระยะสุดท้าย (ระยะที่ 5) ได้แก่ (1) การล้างไตผ่านทางช่องท้อง และ (2) การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย หันมาใช้บริการบำบัดทดแทนไตด้วยการฟอกเลือดผ่านเครื่องไตเทียมเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

จำนวนผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่เข้ารับบริการฟอกเลือด

ด้วยเครื่องไตเทียม

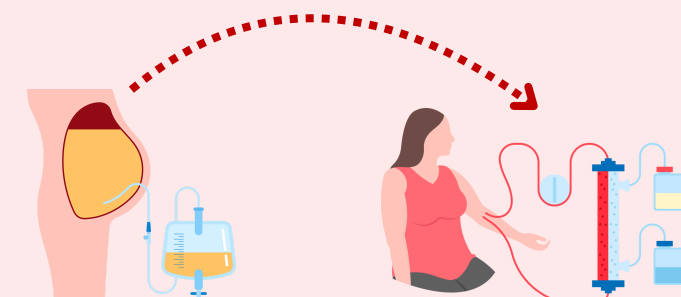
สัดส่วนของผู้ป่วยที่ล้างไตทางช่องท้อง
ผู้ป่วยที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

เฉลี่ยระหว่างปี 2561 - 2564

$$\frac{52.8}{46.9}$$

2565

$$\frac{40.0}{59.8}$$

ผลกระทบจากการเปลี่ยนนโยบายที่สามารถนำมาใช้เป็นบทเรียน

1

บุคลากรทางการแพทย์และหน่วยบริการด้านการล้างไตยังไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มสูงขึ้น

- **บุคลากรทางการแพทย์มีภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น** เนื่องจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนผู้ป่วยที่ต้องการล้างไตด้วยการฟอกเลือด ซึ่งการฟอกเลือดแต่ละครั้งต้องอยู่ภายใต้การดูแลของบุคลากรทางการแพทย์

- **บุคลากรทางการแพทย์ขาดแคลน** โดยเฉพาะอายุรแพทย์โรคไต ที่มีจำนวนประมาณ 1,000 คน และมักกระจุกตัวอยู่ในส่วนกลาง

- **พยาบาลเฉพาะทางด้านโรคไตยังมีไม่เพียงพอ** สำหรับรองรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย

2

ความไม่พร้อมของเครื่องมือในการจัดบริการโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย

จำนวนเครื่องไตเทียมเพิ่มขึ้นน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้น

มาตรฐานการให้บริการการรักษาอาจลดลง

เครื่องไตเทียม

ปี 2564

11,045 เครื่อง

ปี 2565

11,613 เครื่อง

+ 5.14%

ผู้ป่วยสิทธิบัตรทองที่เข้ารับบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

ปี 2564

2.25 คน/เครื่อง

ปี 2565

4.04 คน/เครื่อง

+ 2 เท่า

3

การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมไม่ได้เหมาะกับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังทุกราย

ผู้ป่วยไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่เข้ารับบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมมีการเสียชีวิตมากกว่าที่ควรจะเป็น

“ผู้ป่วยแต่ละประเภทมีข้อแนะนำในการรักษาที่แตกต่างกัน ซึ่งต้องได้รับการวินิจฉัยด้านอื่นประกอบการรักษาด้วย”

ที่มา : คู่มือการรักษาด้วยการฟอกเลือดและการกรองพลาสมาสำหรับผู้ป่วยโรคไต พ.ศ. 2561

5,500 คน ภายในระยะเวลาเพียง 2 ปี และคาดว่าจะมีแนวโน้มการเสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4

การล้างไตทางช่องท้องมีต้นทุนต่ำกว่าการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

ต้นทุนการล้างไตทางช่องท้อง < ต้นทุนการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

การคำนวณจากงบประมาณที่ สปสช. ได้รับต่อจำนวนเป้าหมาย ระหว่างปี 2564 - 2568	140,000 – 150,000 บาท/คน/ปี	<	160,000 – 170,000 บาท/คน/ปี
การศึกษาของยศ ตีระวัฒนานนท์ (2549)	น้อยกว่าประมาณ 22,782 บาท/คน/ปี (ทำให้ต้นทุนในการให้บริการของรัฐลดลง)		
การศึกษาของวิชช์ เกษมทรัพย์ และคณะ (2549)	ต่ำกว่าประมาณ 80,000 – 200,000 บาท		

5

งบประมาณภาครัฐสำหรับการรักษาโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ภาครัฐต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น จากต้นทุนผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเพิ่มขึ้น

ปีงบ 2562

14,181 ล้านบาท

ปีงบ 2565

19,012 ล้านบาท

➔

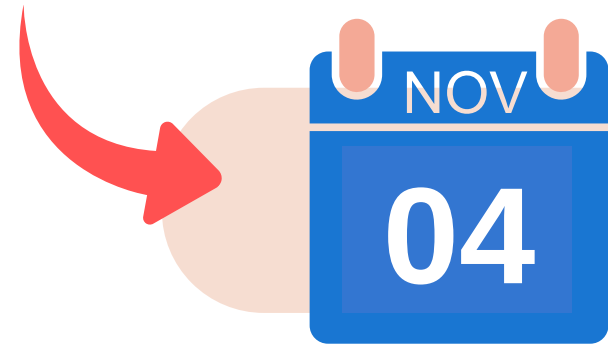
กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐที่มีค่าใช้จ่ายสูงที่สุด โดยการใช้จ่ายจริงในการบำบัดทดแทนไตสูงกว่างบประมาณที่ได้ตั้งไว้อย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี

ปีงบ 2567 งบที่ตั้งไว้ 12,000 ล้านบาท + 33.33% คาดจ่ายจริง 16,000 ล้านบาท

ความเสี่ยงด้านภาระทางการคลังของภาครัฐในการจัดบริการ

จากข้อค้นพบ สะท้อนให้เห็นว่า

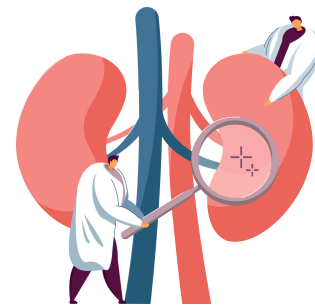
การปรับนโยบายการบำบัดทดแทนไตที่ผ่านมา แม้จะทำให้ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกรูปแบบบริการของตนเอง แต่ประชาชนบางส่วนอาจเลือกใช้บริการที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของตนเองและเกิดผลเสีย ขณะที่ระบบการจัดบริการยังมีความไม่พร้อมทั้งในด้านบุคลากรและทรัพยากรที่จะจัดบริการให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนส่งผลต่อการะทางการคลัง

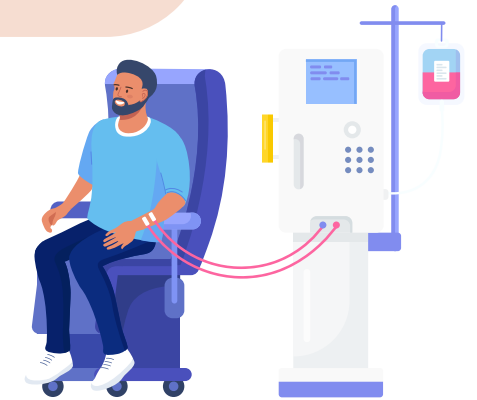
เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2567

กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีการนำนโยบายการล้างไตทางช่องท้องเป็นทางเลือกแรกกลับมาใช้

- เพื่อมุ่งเพิ่มสัดส่วนบริการล้างไตทางช่องท้องอย่างน้อยร้อยละ 50 ของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ต้องฟอกไตรายใหม่

- เพื่อให้ผู้ป่วยที่ล้างไตทางช่องท้องสามารถรับบริการล้างไตทางช่องท้องด้วยเครื่องอัตโนมัติ ที่จะช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้ป่วยมากยิ่งขึ้น

บทเรียนจากการดำเนินการ

ในระยะถัดไป “ควรมุ่งสร้างผลลัพธ์ด้านสุขภาพที่ดีแก่ประชาชนภายใต้การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ”

- **อาจประยุกต์ใช้แนวคิดของวิธีการงบประมาณแบบฐานศูนย์ (zero-based budgeting) :** จัดสรรงบประมาณโดยไม่ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่เคยจัดสรรมาในอดีต แต่จะพิจารณาจากความจำเป็นและสถานการณ์ที่ต้องดำเนินการในปัจุบันประมาณนั้น ๆ ช่วยให้ระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐที่ต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณต้องมีการพิจารณาความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ และความเหมาะสม รวมถึงมีการจัดความสำคัญในการดำเนินการ

- **ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวัง และการป้องกันการเกิดโรคไม่ติดต่อต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม** อาทิ การบริโภคอาหาร การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ การมีกิจกรรมทางกายที่เหมาะสม การตรวจวัดและควบคุมระดับน้ำตาล/ความดันโลหิตให้เหมาะสม และ การใช้ยาอย่างสมเหตุผล

ขอขอบคุณ

Download เอกสาร :

www.nesdc.go.th